

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІЧНИЙ**

Кафедра глобальної економіки

Вдовенко Н. М., Попрозман Н. В., Павленко М. М.

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ТА ЗАХИСТУ МАГІСТЕРСЬКОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ
РОБОТИ**

**для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
ОПП «Міжнародна економіка» спеціальності С1 «Економіка
та міжнародні економічні відносини» С.1.01 «Економіка» галузі знань
С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»**

Київ 2025

УДК 339.9:631.15:378.147

*Рекомендовано до видання вченою радою економічного факультету
НУБіП України, протокол № 4 від 20 листопада 2025 р.*

Рецензенти:

Кваша С. М., д.е.н., проф., академік НАН України, проректор з навчальної і виховної роботи Національного університету біоресурсів і природокористування України.

Воляк Л. Р., к.е.н., доц., доцент кафедри статистики та економічного аналізу, заступник декана економічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України.

Укладачі: Вдовенко Н. М., Попрозман Н. В., Павленко М. М.

Вдовенко Н. М., Попрозман Н. В., Павленко М. М. Методичні вказівки для підготовки та захисту магістерської кваліфікаційної роботи» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти ОПП «Міжнародна економіка» спеціальності С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини» галузі знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини». К.: НУБіП України. 44 с.

В методичних вказівках надана необхідні науково методичні та практичні матеріали для підготовки й захисту магістерської кваліфікаційної роботи для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти ОПП «Міжнародна економіка» спеціальності С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини» С.1.01 «Економіка» галузі знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини». Дані методичні вказівки ґрунтуються на матеріалах «Положення про підготовку і захист магістерської кваліфікаційної роботи у Національному університеті біоресурсів і природокористування України введеного в дію наказом 1117 від 01.10.2025 р.

УДК 339.9:631.15:378.147

Передрукування заборонено

© Колектив авторів, 2025

ЗМІСТ

Передмова.....	4
1. Базові положення і етапи виконання кваліфікаційної роботи.....	5
2. Вибір та затвердження теми магістерської кваліфікаційної роботи.....	8
2.1. Орієнтовний перелік тем магістерських кваліфікаційних робіт.....	9
3. Функціональні обов'язки керівника магістерської кваліфікаційної роботи та здобувача другого (магістерського) рівня вищої освіти.....	14
4. Підготовка магістерської кваліфікаційної роботи здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти ОПІ «Міжнародна економіка» спеціальності С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини» галузі знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини» та її структура.....	16
5. Формування та системне впорядкування емпіричних і теоретичних даних магістерської роботи.....	19
6. Оформлення магістерського дослідження відповідно до встановлених стандартів.....	23
7. Підготовка відгуку керівника та рецензії для надання допуску до захисту магістерської роботи.....	27
8. Розроблення презентаційних матеріалів для захисту магістерської кваліфікаційної роботи.....	29
9. Проведення публічного захисту магістерської кваліфікаційної роботи....	29
10. Додатки.....	34

ПЕРЕДМОВА

Методичні вказівки для підготовки та захисту магістерської кваліфікаційної роботи розроблено для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньо-професійної програми «Міжнародна економіка» спеціальності С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини» галузі знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини». Документ укладено з урахуванням сучасних вимог Європейського простору вищої освіти, положень Національної рамки кваліфікацій, стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю, а також методологічних засад, що застосовуються у провідних університетах світу для забезпечення високої якості підготовки фахівців у сфері глобальної економіки та міжнародних економічних відносин.

Магістерська кваліфікаційна робота є підсумковою формою перевірки наукової, аналітичної та професійної компетентності здобувача, його здатності до самостійного наукового пошуку, критичного мислення, опанування кількісних і якісних методів дослідження, а також уміння застосовувати теоретичні знання для вирішення прикладних завдань міжнародної економіки. Вона має демонструвати готовність магістранта працювати в умовах глобальної конкуренції знань, цифровізації економіки, інституційних трансформацій та динамічного розвитку світових ринків. У методичних вказівках висвітлено основні вимоги щодо структури, змістового наповнення, академічної доброчесності, оформлення та презентації дослідницького матеріалу. Особливу увагу зосереджено на логіці побудови наукового тексту, коректності використання статистичних джерел, міжнародних баз даних, інструментів економіко-математичного моделювання, а також на вимогах до публічного захисту.

Кафедра глобальної економіки рекомендує методичні вказівки до використання як інструмент професійної підтримки магістрантів у процесі підготовки кваліфікаційної роботи. Документ забезпечує єдині стандарти якості досліджень, підвищує рівень академічної культури, сприяє розвитку аналітичних компетентностей і формуванню висококваліфікованих фахівців, здатних ефективно діяти у складних умовах глобалізованого економічного середовища.

1. Базові положення і етапи виконання кваліфікаційної роботи

Кваліфікаційна робота (проект) – це самостійна індивідуальна магістерська робота з елементами дослідництва та інновацій, яка є підсумком теоретичної та практичної підготовки в рамках обов’язкової та вибіркової складових освітньо-професійної чи освітньо-наукової програми підготовки магістрів. Кваліфікаційна робота є формою атестації здобувачів та контролю набутих ними у процесі навчання інтегрованих знань, умінь, навичок, компетентностей необхідних для виконання професійних обов’язків.

Комплексна кваліфікаційна робота (проект) – це випускна магістерська робота, яка виконується декількома здобувачами за об’єднаною темою дослідження, результатом якої є розробка (інженерна, технічна, агрономічна, біотехнологічна, економіко-математична тощо) із наочним втіленням. Проект може виконуватися: декількома здобувачами в межах однієї освітньої програми (внутрішньопрограмний проект); декількома здобувачами в межах однієї галузі освіти (внутрішньогалузевий проект); декількома здобувачами, об’єднаними міжгалузевими дослідженнями (міжгалузевий проект).

Виконання і захист магістерської кваліфікаційної роботи та комплексної кваліфікаційної роботи (проекту) є завершальним етапом підготовки та формою атестації здобувачів за освітньо-професійною (освітньо-науковою) програмою другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Назва магістерської кваліфікаційної роботи має бути стислою, відповідати освітній і науковій галузям, суті проблеми, що вирішується.

Метою проведення магістерської кваліфікаційної роботи є проведення теоретичних та практичних досліджень, поглиблене осмислення професійної проблеми, розробка інноваційних пропозицій у певній сфері виробництва або наукової діяльності та заходів щодо їх впровадження.

Завдання магістерської кваліфікаційної роботи залежить від освітньої програми підготовки магістрів і полягає у дослідженні об’єкту, науковому

обґрунтуванні результатів дослідження та практичному використанні їх, зокрема, у агропромисловому чи природоохоронному комплексах.

Підготовка здобувачів за освітньо-науковою програмою передбачає відведення не менше 30 відсотків обсягу навчального навантаження здобувача на дослідницьку компоненту, результатом якої стає проведення наукових досліджень і підготовка на їх основі магістерської кваліфікаційної роботи.

Практичне виконання магістерської кваліфікаційної роботи освітньо-професійною або освітньо-науковою програмами підготовки проводиться у формі наукових досліджень в умовах професійної діяльності під організаційно-методичним керівництвом науково-педагогічного працівника університету та фахівця з даного фаху в навчальних, навчально-наукових, навчально-виробничих та навчально-науково-виробничих лабораторіях, на дослідних полях, у базових підприємствах, сучасних господарствах тощо.

Наповнення магістерської кваліфікаційної роботи містить критичний аналіз літературних та інформаційних джерел, їх узагальнення, характеристику досліджених фактів, явищ і закономірностей, та одержаних власних результатів досліджень.

Висновки ґрунтуються на основі власних досліджень, викладаються чітко і лаконічно.

Інноваційні рішення мають бути науково обґрунтовані з аналізом та прогнозом результатів їх впровадження.

Результати наукових досліджень викладаються логічно та аргументовано. При цьому варто уникати загальних слів, бездоказових тверджень, тавтології. Магістерська кваліфікаційна робота може містити знаковий апарат (формули, графіки, діаграми, схеми, таблиці тощо).

Магістерська кваліфікаційна робота виконується державною мовою (українською) з урахуванням орфографічних, пунктуаційних та стилістичних норм. Наукову інформацію необхідно викладати у повному обсязі, висвітлюючи

одержані результати дослідження, з детальним описом методів дослідження, обґрунтуванням новизни та практичного значення.

Основними етапами підготовки та виконання магістерської кваліфікаційної роботи є:

вибір теми та її затвердження; розробка завдання та складання поетапного плану виконання магістерської роботи та опрацювання літературних джерел;

збір фактичного матеріалу й обробка матеріалу із застосуванням сучасних методів, зокрема і статистичного аналізу;

написання першого варіанту тексту роботи, подання його на ознайомлення керівнику;

усунення недоліків, підготовка остаточного варіанту тексту, оформлення магістерської кваліфікаційної роботи та перевірка магістерської кваліфікаційної роботи на наявність ознак академічного плагіату;

апробація результатів дослідження на загальноуніверситетській конференції у форматі постерних презентацій та отримання відгуку керівника магістерської кваліфікаційної роботи;

подання зброшурованої у твердій палітурці завершеної магістерської кваліфікаційної роботи на кафедру;

внутрішнє рецензування магістерської кваліфікаційної роботи й попередній захист магістерської кваліфікаційної роботи на засіданні випускової кафедри; захист магістерської роботи на засіданні Екзаменаційної комісії (далі ЕК).

Двічі за період навчання здобувач проходить атестацію на засіданні випускової кафедри, де звітує про стан виконання індивідуального навчального плану та магістерської кваліфікаційної роботи. За результатами звіту керівник доповідає про хід виконання індивідуального навчального плану, помилки і неточності у виконанні магістерського дослідження, визначаючи способи їх усунення або шляхи раціонального покращення. У результаті обговорення приймається рішення про атестацію здобувача, яке відображається у протоколі засідання кафедри та в системі «MyNUBIP».

2. Вибір та затвердження теми магістерської кваліфікаційної роботи

Право вибору теми магістерської кваліфікаційної роботи надається здобувачу в межах тематик, які розробляються відповідною випусковою кафедрою, щороку оновлюються та погоджуються з деканатом факультету (директоратом навчально-наукового інституту (ННІ)).

При виборі теми магістерської кваліфікаційної роботи варто враховувати її актуальність і новизну, наявність наукової бази для виконання, можливість отримання та опрацювання експериментального матеріалу, наявність науково-технічних і методичних розробок (за напрямом дослідження), майбутнє місце працевлаштування. Виконання магістерської кваліфікаційної роботи базується на матеріалах обраного об'єкту дослідження. Крім того, визначається місце об'єкту дослідження в районі (регіоні, відповідній галузі). Не дозволяється виконувати магістерську кваліфікаційну роботу кільком здобувачам однієї академічної групи з однієї і тієї ж теми, на базі одного і того самого підприємства (за винятком внутрішньопрограмного проекту).

Здобувач обирає керівника, узгоджує з ним тему кваліфікаційної роботи та подає письмову заяву (додаток А), погоджену з завідувачем кафедрою, на розгляд до деканату економічного факультету.

Керівниками можуть бути науково-педагогічні працівники НУБІП України з науковим ступенем доктора наук чи кандидата наук, коло наукових і фахових інтересів яких відповідає тематиці магістерської кваліфікаційної роботи. За одним керівником закріплюється до п'яти здобувачів (на окремих формах здобуття вищої освіти) на навчальний рік. Окремі випадки зміни кількості здобувачів, закріплених за одним керівником (високі результати профорієнтаційної роботи НПП, вузька специфіка дослідження магістра тощо) мають розглядатися на засіданнях кафедр факультетів/ННІ та обґрунтовуватись службовою запискою від деканів факультетів, директорів ННІ для погодження із проректором. Закріплення за здобувачами керівників і тем магістерських кваліфікаційних робіт

оформлюється наказом за поданням деканату відповідного факультету або директорату ННІ, після узгодження навчальним відділом університету протягом двох місяців від дня зарахування на освітню програму підготовки магістрів.

Тема магістерської кваліфікаційної роботи може бути уточнена за заявою здобувачів на засіданні відповідної кафедри, але не пізніше, ніж за два місяці до визначеного терміну подання завершеної кваліфікаційної роботи до захисту. Зміна теми магістерської кваліфікаційної роботи оформлюється наказом за поданням деканату відповідного факультету (директорату ННІ) після узгодження з навчальним відділом університету.

Здобувачі, які навчаються в академічних групах з викладанням дисциплін англійською мовою, та здобувачі-іноземці можуть виконувати кваліфікаційну роботу англійською мовою з обов'язковим написанням реферату до роботи українською мовою. Керівником такої кваліфікаційної роботи призначається науково-педагогічний працівник, який вільно володіє англійською мовою.

2.1. Орієнтовний перелік тем магістерських кваліфікаційних робіт

Право вибору теми магістерської кваліфікаційної роботи надається здобувачу освіти в межах орієнтовної тематики, яка затверджена кафедрою та погоджена з деканатом факультету. При виборі теми магістерської кваліфікаційної роботи варто керуватися власними навчальними та науково дослідними інтересами, наявністю теоретичної бази і власних розробок, можливістю отримання необхідних матеріалів під час проходження виробничої практики, орієнтацією на характер майбутньої професійної діяльності. На кафедрі економіки наявний перелік орієнтовних тем випускних магістерських кваліфікаційних робіт.

Теми магістерських робіт для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти ОПП «Міжнародна економіка» спеціальності С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини» галузі знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»:

1. Теми неординарного характеру:

1. Міжнародне економічне регулювання розвитку циркулярної та блакитної економіки у сільському господарстві.
2. Моделювання розвитку міжнародних аграрних ринків із використанням технологій штучного інтелекту та «AGMEMOD».
3. Державне регулювання виробництва продукції (вівчарства, молочного скотарства, аквакультури, тощо) у мінливому міжнародному середовищі.
4. Механізми регулювання розвитку аграрного сектору в Україні (за галузями національної економіки) для повоєнного відновлення.
5. Економічний механізм розвитку господарств індустріального типу з виробництва товарної продукції кларієвого сома в Україні.
6. Формування продовольчого забезпечення (країни на вибір, наприклад Індія) сільськогосподарською продукцією в умовах глобалізації.
7. Формування доданої вартості в ланцюгу просування продукції тваринництва, рослинництва (за галузями національної економіки).
8. Забезпечення конкурентоспроможності сільського господарства (країна за вибором, Китайської Народної Республіки, країн Європейського Союзу).
9. Формування та функціонування глобальних галузевих ринків.
10. Формування пропозиції на продукцію чорної львинки в аспекті інклюзивної моделі циркулярної економіки.

2. Теми інноваційного характеру:

1. Регулювання конкурентоспроможності сільського господарства в системі циркулярної економіки та викликів для національної безпеки України.
2. Інструменти формування сукупного попиту на осетрову рибу для продовольчого забезпечення населення України.
3. Конкурентоспроможність національного агропромислового комплексу в умовах інтеграції до європейського ринку.

4. Інноваційно-інформаційне забезпечення трансформацій аграрного ринку.
5. Обґрунтування агротехнологічних рішень регулювання розвитку циркулярної та блакитної економіки в сільському і рибному господарстві для реабілітації військовослужбовців.
6. Забезпечення конкурентоспроможності сільськогосподарської продукції в динамічному міжнародному середовищі.
7. Забезпечення конкурентоспроможності рибного господарства України в умовах євроінтеграції (за галузями національної економіки).
8. Регулювання розвитку циркулярної економіки в сільському і рибному господарстві для реабілітації військовослужбовців.
9. Розвиток органічного сільського господарства в глобалізованому світі.
10. Формування конкурентоспроможності аграрного сектору в умовах трансформації міжнародної економічної системи.

3. Теми фундаментального характеру:

1. Регулювання пропозиції зерна на ринку в Україні.
2. Регулювання ринку (свинини, м'яса, риби, кави, зерна, матеріально-технічних ресурсів, органічної продукції, тощо) в Україні.
3. Регулювання ринку продукції бджільництва на регіональному рівні.
4. Регулювання розвитку козівництва в Україні в умовах надзвичайних викликів.
5. Інструменти формування сукупного попиту на осетрову рибу для продовольчого забезпечення населення України.
6. Сучасні трансформації аграрного ринку в контексті забезпечення продовольчої безпеки України.
7. Економічний механізм державного регулювання аграрного сектору України.
8. Державна підтримка аграрного сектору економіки України.

9. Конкуентоспроможність аграрного сектору України в умовах функціонування зони вільної торгівлі з ЄС.
10. Формування та функціонування Спільної рибної політики Європейського Союзу та її реалізація в Україні.
11. Реалізація продукції аграрного сектору України на міжнародних ринках.
12. Інструменти формування сукупної пропозиції на осетрову рибу в умовах продовольчих викликів.
13. Економічний механізм державного регулювання сільського господарства (тваринництва, рослинництва) в Україні.
14. Формування та функціонування ринку (комбікормів, сої, тощо) в Україні.
15. Формування ринку конкурентоспроможної продукції скотарства в Україні.
16. Державне регулювання (вівчарства, молочного скотарства, рибальства, земельних і водних ресурсів, аквакультури, тощо) в Україні.
17. Конкуентоспроможність галузі тваринництва України в умовах євроінтеграції.
18. Функціонування транснаціональних корпорацій в системі глобальної економіки.
19. Формування та функціонування імпортозалежних ринків України.
20. Інструменти регіонального маркетингу в контексті розвитку галузей аграрного сектору економіки та повоєнної відбудови України.
21. Регулювання аграрного сектору економіки України в умовах євроінтеграції.
22. Державне регулювання виробництва продукції тваринництва в умовах продовольчих викликів для України.
23. Державна підтримка розвитку аграрного сектору економіки в Україні.
24. Конкуентоспроможність галузей національної економіки в умовах глобальних викликів.
25. Глобальні ланцюги доданої вартості в аспекті підвищення конкурентоспроможності виробників і повоєнної відбудови України.

26. Глобалізація й нерівність доходів та сучасні тенденції і механізми їх подолання.

27. Прогнозування надзвичайних ризиків розвитку галузей аграрного сектору економіки в умовах глобальних продовольчих викликів.

28. Механізми міжнародної економічної політики у реалізації принципів глобальної економіки.

29. Міжнародна інтеграція до ТНК національних суб'єктів господарювання в умовах воєнного стану.

30. Реалізація міжнародного досвіду розвитку галузей аграрного сектору (галузі) в умовах повоєнного відновлення.

Посилення участі в науковій діяльності та обов'язкове винесення на захист результатів кількох власних досліджень.

На підставі кваліфікаційної роботи Екзаменаційна комісія визначає рівень підготовки випускника та його готовність до роботи за фахом і приймає рішення про присудження відповідного ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації.

До захисту магістерської кваліфікаційної роботи на засіданні ЕК допускаються здобувачі, які виконали всі завдання індивідуального навчального плану, пройшли перевірку на ознаки академічного плагіату магістерської кваліфікаційної роботи та попередній захист на випусковій кафедрі, а також взяли участь у постерній конференції і заповнили портфоліо магістра в особистому електронному кабінеті.

Здобувачам, які успішно склали атестаційні екзамени та/або захистили магістерську кваліфікаційну роботу згідно з освітньою програмою підготовки, рішенням ЕК присуджується відповідний ступінь вищої освіти та присвоюється відповідна кваліфікація.

3. Функціональні обов'язки керівника магістерської кваліфікаційної роботи та здобувача другого (магістерського) рівня вищої освіти

Керівник магістерської кваліфікаційної роботи виконує такі функції:

– пропонує здобувачам теми магістерських кваліфікаційних робіт відповідно до свого наукового напрямку діяльності, освітньої програми та потреб установ, підприємств, організацій та формує разом зі здобувачем завдання для виконання магістерської кваліфікаційної роботи;

– надає допомогу у підготовці індивідуального навчального плану та створенні портфоліо магістра і контролює його виконання;

– протягом всього періоду навчання на основі аналізу підготовлених здобувачем матеріалів фіксує виконання поставлених завдань, про що звітує на засіданні кафедри та протягом всього періоду навчання на основі аналізу підготовлених здобувачем матеріалів фіксує виконання поставлених завдань, про що звітує на засіданні кафедри;

– рекомендує необхідну нормативну, навчальну, методичну довідкову літературу та інші джерела для самостійного опрацювання;

– залучає до наукової роботи та допомагає у підготовці наукових публікацій за результатами досліджень і сприяє їх опублікуванню у фахових виданнях, матеріалах наукових конференцій, симпозіумів, круглих столів та ін.;

– несе відповідальність за випадки виявлення академічного плагіату у магістерській кваліфікаційній роботі здобувача;

– готує об'єктивний відгук на магістерську кваліфікаційну роботу перед її захистом на кафедрі;

– бере участь у засіданні кафедри під час попереднього захисту магістерської кваліфікаційної роботи;

– сприяє працевлаштуванню випускника магістратури.

Керівник магістерської кваліфікаційної роботи несе відповідальність за повноту і якість вищезазначених функцій.

Здобувач виконує такі функції:

- визначається з темою магістерської кваліфікаційної роботи відповідно до своєї освітньої програми та разом з керівником формує завдання на підготовку магістерської кваліфікаційної роботи;

- формує індивідуальний план, обравши вибіркові дисципліни в електронному кабінеті, створює портфоліо магістра та несе відповідальність за його вчасне наповнення та бере участь у наукових конференціях із подальшим опублікуванням результатів досліджень, а також у загальноуніверситетській конференції у форматі постерних презентацій результатів досліджень;

- підбирає і опрацьовує нормативні документи, навчальну, наукову й довідкову літературу та інші джерела за напрямом дослідження;

- критично аналізує позиції різних авторів на проблеми, що мають безпосереднє відношення до роботи та вивчає своє особисте ставлення до них;

- узагальнює матеріали та застосовує сучасні методи і методики наукових досліджень та використовує набуті в процесі навчання теоретичні знання і опановує методику дослідження стосовно об'єкта, предмета дослідження, мети, завдань, знаходить аналогі розв'язання проблем у вітчизняній та зарубіжній практиці, адаптує їх до конкретного предмета (об'єкта) дослідження, самостійно приймає рішення та у період практики на основі аналізу на основі налізу літературних джерел та методики дослідження ґрунтовно і всебічно вивчає стан справ у реальних умовах з предметами досліджень та добирає та добирає фактичний матеріал, на основі аналізу літературних джерел (перший розділ) та фактичного стану предмета досліджень (другий розділ) опрацьовує третій проєктно рекомендаційний, конструктивний розділ, робить висновки і подає керівникові на перевірку та усуває суттєві недоліки, що були виявлені у процесі попереднього захисту на кафедрі;

- отримує відгук керівника магістерської кваліфікаційної роботи, яку демонструє під час попереднього захисту на кафедрі, а в подальшому на засіданні

ЕК та переплітає роботу і подає з відгуком керівника завідувачу кафедри, який засвідчує своїм підписом її допуск до розгляду на засіданні ЕК;

– отримує рецензію на роботу від науково-педагогічного працівника іншої кафедри факультету (ННІ) та готує відповіді та зауваження;

– подає електронну версію магістерської кваліфікаційної роботи відповідальному за наповнення і функціонування інституційного репозитарію випускними магістерськими кваліфікаційними роботами відповідного факультету (ННІ) для перевірки на ознаки академічного плагіату у встановленні строки;

– несе персональну відповідальність за наявність академічного плагіату у магістерської кваліфікаційної роботі та доповідає на засіданні кафедри ЕК відповідно до графіка, встановленого деканом факультету (директором ННІ).

Здобувач має виконувати перераховані вище функції у строки, встановлені керівником. Здобувач несе особисту відповідальність за якість виконання, автентичність роботи та своєчасність підготовки матеріалів.

4. Підготовка магістерської кваліфікаційної роботи здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти ОПП «Міжнародна економіка» спеціальності С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини» галузі знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини» та її структура

Після вибору та затвердження теми здобувач повинен чітко визначити мету роботи, об'єкт дослідження, послідовність написання; підібрати відповідну наукову літературу та нормативно-інструктивні матеріали.

Магістерська кваліфікаційна робота виконується на вихідних матеріалах і тому результати дослідження повинні мати практичне значення.

Магістерська кваліфікаційна робота повинна:

– відображати сучасний стан та тенденції економічного розвитку України, враховувати досвід світової економіки;

– показати рівень спеціальної підготовки студента, який відповідає кваліфікаційним вимогам вибраної освітньої програми, та здібності і вміння здобувача застосовувати отримані знання з фахових дисциплін для вирішення практичних задач на використанні емпіричних і теоретичних та інших методів досліджень та виконуватися на практичних матеріалах конкретних підприємств, організацій, установ або галузевих матеріалах;

– базуватись на застосуванні прогресивних методів досліджень;

– містити аргументацію актуальності теми, її теоретичної і практичної цінності та відображати самостійність і системність підходу здобувача у виконанні досліджень з конкретної проблеми;

– свідчити про знання здобувачем монографічної літератури з обраної теми, законодавчих актів України й урядових рішень, нормативних актів, положень, інструкцій, стандартів тощо;

– містити аналіз різних точок зору з вказівками на джерела (у вигляді посилань або цитувань) і обов'язкове формулювання аргументованої позиції щодо порушення у роботі дискусійного питання;

– повністю розкривати тему дослідження, мати аргументоване обґрунтування висновків і пропозицій, що представляють науковий та практичний інтерес.

План повинен концентровано відображати зміст вибраної теми, напрям її дослідження, постановку окремих питань, послідовне, логічне, взаємопов'язане викладання результатів.

У процесі написання роботи план може вдосконалюватися.

Структура і зміст роботи, співвідношення розділів визначаються її темою і містять:

1. Картку кваліфікаційної магістерської роботи.
2. Титульний аркуш.
3. Завдання до виконання кваліфікаційної магістерської роботи.
4. Реферат.

5. Зміст.
6. Перелік умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів.
7. Вступ.
8. Основна частина.
9. Охорона праці (за необхідності)
10. Висновки.
11. Список використаних джерел.
12. Додатки.

У картці магістерської кваліфікаційної роботи (додаток Б) розміщується така інформація: прізвище, ім'я, по-батькові здобувача, номер та дата підписаного наказу про затвердження тем магістерських кваліфікаційних робіт.

Титульний аркуш (додаток В) містить назву освітнього закладу, факультету (ННІ), кафедри, тему магістерської кваліфікаційної роботи, код і найменування спеціальності, освітньої програми підготовки, прізвище та ініціали автора, прізвище, ініціали керівника та їх науковий ступінь і вчене звання, прізвище й ініціали консультанта з охорони праці за необхідності, відомості щодо допуску магістерської кваліфікаційної роботи до захисту, погодження кваліфікаційної магістерської роботи деканом факультету (директором ННІ), календарний рік захисту.

Завдання до виконання кваліфікаційної магістерської роботи видається в місячний термін з дня реєстрації наказу про затвердження тем. Зразок завдання наведено у додатку Д.

Зміст подається на початку магістерської кваліфікаційної роботи і містить найменування та номери перших сторінок усіх розділів, підрозділів та пунктів (якщо вони мають заголовок), зокрема вступу, розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Зміст подається на початку кваліфікаційної магістерської роботи і містить найменування та номери перших сторінок усіх розділів, підрозділів та пунктів (якщо вони мають заголовок), зокрема вступу, розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків.

Перелік умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів подають у магістерській кваліфікаційній роботі окремим списком перед вступом, якщо вжито специфічну термінологію, а також маловідомі скорочення, нові символи, позначення тощо. Перелік друкують двома колонками, в яких зліва за абеткою наводять скорочення, справа – їх детальну розшифровку. Якщо у магістерській роботі спеціальні терміни, скорочення, символи, позначення тощо повторюються менше трьох разів, перелік не складають, а їх розшифровку наводять у тексті при першому згадуванні.

5. Формування та системне впорядкування емпіричних і теоретичних даних магістерської роботи

У вступі до кваліфікаційної магістерської роботи: обґрунтовуються актуальність обраної теми, мета і зміст поставлених завдань; визначається об'єкт і предмет дослідження; зазначається обраний метод (або методи) дослідження, теоретична цінність і прикладна значущість отриманих результатів; наводиться інформація про апробацію результатів роботи та публікації здобувача; зазначається участь студента у науковій роботі (конкурси наукових робіт), участь у наукових конференціях, науковому гуртку, виконання науково-дослідних тем випускаючої кафедри; окреслюються положення, винесені на захист.

Для обґрунтування актуальності обраної теми необхідно сформулювати мету дослідження та виділити ті завдання, що потрібно вирішити для досягнення поставленої мети. Завдання, що будуть вирішуватися згідно з визначеною метою, зазначаються у формі перерахунку (вивчити, описати, встановити, виявити тощо).

Завданням магістерської кваліфікаційної роботи освітньо-наукової програми підготовки є опанування методології, методики та сучасного інструментарію наукових досліджень, створення і поглиблене вивчення моделей, що досліджуються, пошук шляхів їх адаптації до умов розвитку науково-технічного прогресу. Визначення об'єкта і предмета дослідження є обов'язковою складовою

вступу. Об'єктом дослідження магістерської кваліфікаційної роботи може бути сорт рослин, порода тварин, підприємство чи група підприємств, певна галузь виробництва тощо. Предмет дослідження – це частина об'єкта та сфера його діяльності, на яку спрямовано основну увагу дослідника. Предмет дослідження узгоджується з темою кваліфікаційної магістерської роботи.

Методи дослідження як інструмент одержання фактичного матеріалу – обов'язкові елементи вступу до магістерської кваліфікаційної роботи.

Важливу частину вступу займає наукова новизна та практична значущість отриманих результатів. Здобувач має коротко викласти нові наукові положення (рішення), запропоновані особисто.

Необхідно показати відмінність отриманих результатів від відомих раніше, описати ступінь новизни (уперше отримано, удосконалено, дістало подальший розвиток).

Практична значущість кваліфікаційної магістерської роботи свідчить, що знання та розробки, отримані студентом в ході її виконання, можуть бути використані на конкретному підприємстві.

На завершення вступу доцільно подати структуру роботи, тобто навести перелік її структурних елементів і обґрунтувати послідовність їх розміщення, зазначити, скільки сторінок займає основний текст магістерської кваліфікаційної роботи, додатки, вказати кількість таблиць, рисунків, використаних літературних джерел. Вступ до магістерської кваліфікаційної роботи пишеться в останню чергу після того як підготовлено весь текст роботи.

Основна частина магістерської кваліфікаційної роботи складається з розділів, які, у свою чергу, можуть поділятися на підрозділи, пункти, підпункти. Кожний розділ треба починати з нової сторінки.

У розділах основної частини рекомендовано наводити: огляд літератури; напрями та методи досліджень; теоретичні обґрунтування/положення; результати аналітико-експериментальних досліджень; аналіз і узагальнення одержаних результатів, їх екологічне та економічне обґрунтування.

За результатами дослідження після кожного розділу необхідно зробити висновки в контексті завдань, які розглядалися в його підрозділах.

Питання охорони праці і безпеки життєдіяльності в роботах технологічного профілю розміщуються в кінці розділу, останнім пунктом.

У ньому необхідно проаналізувати стан нормативної бази, що регулює питання охорони праці і безпеки життєдіяльності працівників підприємства, ергономічні вимоги до організації праці тощо.

У висновках наводяться наукові та практичні результати, отримані в процесі проведеного дослідження, формулюються розв'язані наукові проблеми та їх значення для науки і практики, наводяться висновки і рекомендації щодо наукового та практичного використання здобутих результатів.

Список використаних джерел містить наукові праці стосовно предмету дослідження та інші інформаційні документи, на які обов'язково мусять бути посилання в тексті магістерської кваліфікаційної роботи.

До їх складу в обов'язковому порядку включаються назви законодавчих та інших нормативних документів, наукових статей (у т.ч. не менше двох джерел із наукометричних баз Scopus або Web of Science), наявні публікації результатів дослідження студента магістратури, керівника чи представників наукової школи університету із теми дослідження, а також практичних публікацій, монографій, підручників, веб-сайтів, інформацією яких користувалися під час роботи.

До додатків за необхідності включаються такі допоміжні матеріали: проміжні математичні доведення, формули та розрахунки; таблиці допоміжних цифрових даних; протоколи й акти випробувань, впровадження, розрахунки економічного ефекту; допоміжні ілюстрації.

Загальний обсяг магістерської кваліфікаційної роботи – до 60 сторінок.

Здобувачі пишуть реферат кваліфікаційної магістерської роботи, який містить характеристику самої роботи (інформацію щодо структури, кількості додатків, ілюстрацій, таблиць, використаних джерел; обсяг магістерської роботи у сторінках) та стислий виклад основного змісту (за розділами), висновки та

ключові слова.

Ключові слова (слова специфічної термінології за темою, які найчастіше зустрічаються у роботі) наводяться у називному відмінку. Кількість ключових слів – 5-7. Обсяг реферату до 3-х сторінок. Розміщується реферат перед змістом магістерської роботи.

Для завершення підготовки магістерської кваліфікаційної роботи здобувачам надається час згідно із затвердженим графіком освітнього процесу.

Збір та систематизація теоретичного й практичного матеріалу є важливим і відповідальним етапом у виконанні магістерської кваліфікаційної роботи. Нагромадження та систематизацію зібраного матеріалу здійснює в процесі виконання науково-дослідної роботи під час навчання та проходження переддипломної практики. На практиці здобувач денної форми здобуття вищої освіти ґрунтовно знайомиться з об'єктом дослідження, вивчає організаційні, технологічні та економічні особливості процесу виробництва.

На першому етапі виконання магістерської кваліфікаційної роботи систематизований матеріал групується в певні параграфи, розділи, складається детальний план викладення зібраних та опрацьованих даних, будуються аналітичні таблиці; готується необхідний графічний матеріал; уточнюється план роботи, визначається необхідність збирання додаткового матеріалу.

На другому етапі формулюються висновки і пропозиції, що впливають із основного змісту роботи, оцінюється можливість їх упровадження в практику роботи підприємства, підраховується ефективність.

На завершальному етапі здійснюється літературна обробка (редагування) кваліфікаційної магістерської роботи, уточнюються форма і зміст аналітичних таблиць та графічного матеріалу. Зміст роботи повинен відповідати назві підрозділів і пунктів, викладатись у логічній послідовності, конкретно; на сторінках тексту слід виділяти окремі абзаци в межах допустимих норм.

6. Оформлення магістерського дослідження відповідно до встановлених стандартів

Загальні вимоги. Текст друкується на одному боці аркуша білого паперу формату А4 (210×297 мм), через півтора інтервали – з використанням шрифту текстового редактора Word – Times New Roman, 14-й кегль. За необхідністю допускається використання формату аркушів А3 (297×420 мм). Текст магістерської роботи друкується з дотриманням таких відступів від краю сторінки: лівий – 30 мм, верхній, нижній – 20 мм, правий – 10 мм.

Під час оформлення магістерської роботи необхідно дотримуватися рівномірної щільності, контрастності та чіткості зображення впродовж усього документу. Прізвища, назви підприємств, установ, організацій у магістерській роботі наводяться мовою оригіналу. Скорочення слів і словосполучень виконуються відповідно до чинних стандартів з бібліотечної і видавничої справи. Заголовки структурних частин магістерської роботи «ЗМІСТ», «ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» друкуються великими літерами симетрично до тексту. Заголовки підрозділів – маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапка в кінці заголовку не ставиться. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою.

Заголовки пунктів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу в розрядці у підбір тексту. У кінці надрукованого таким чином заголовку ставиться крапка. Відстань між заголовком (за винятком заголовка пункту) та текстом має дорівнювати 2-3 інтервалам (6-9 мм). Абзацний відступ має бути однаковим впродовж усього тексту та дорівнювати п'яти знакам. Кожну структурну частину магістерської роботи починають з нової сторінки.

Нумерація. Сторінки нумеруються арабськими цифрами, з дотриманням наскрізної нумерації впродовж усього тексту. Номер сторінки проставляється при комп'ютерному друці магістерської роботи у правому верхньому куті без крапки

в кінці.

Розділи, підрозділи, пункти і підпункти магістерської роботи нумеруються арабськими цифрами. Розділи повинні мати порядкову нумерацію в межах викладення суті магістерської роботи та позначатися цифрами без крапки, номер ставиться після слова «РОЗДІЛ». Заголовок розділу друкується з нового рядка. Підрозділи повинні мати порядкову нумерацію в межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, відокремленого крапкою. У кінці номера підрозділу ставиться крапка, наприклад «1.1.» (перший підрозділ першого розділу). Потім у тому ж рядку йде заголовок підрозділу.

Пункти нумеруються у межах кожного підрозділу. Номер пункту складається з порядкових номерів розділу, підрозділу, пункту, між якими ставиться крапка. У кінці номера ставиться крапка, наприклад, «2.3.2.», потім у тому ж рядку розміщується заголовок пункту.

Підпункти нумеруються у межах кожного пункту за такими ж правилами, як пункти.

Такі структурні частини магістерської роботи, як зміст, перелік умовних позначень, вступ, висновки, список використаних джерел не мають порядкового номера.

Ілюстрації. Ілюстрації (рисунок, схеми, графіки, карти, креслення тощо) розміщуються безпосередньо після тексту, де вони згадуються вперше або у додатках. На всі ілюстрації мають бути зроблені посилання в тексті пояснювальної записки. Якщо ілюстрація створена не автором магістерської роботи, необхідно дотримуватися вимог чинного законодавства про авторські права.

Номер ілюстрації складається з номера розділу та порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка. Наприклад: Рис. 3.1. (перший рисунок третього розділу).

Таблиці. Цифровий матеріал, як правило, оформлюється у вигляді таблиць.

Таблицю розташовують безпосередньо після тексту, у якому вона наведена вперше, або на наступній сторінці. На всі таблиці повинні бути посилання в тексті магістерської роботи. Нумерація таблиць здійснюється в межах розділу. Номер таблиці складається з номера розділу та порядкового номера таблиці, наприклад, «Таблиця 2.1».

Таблиця повинна мати назву, котра розміщується над нею та друкується симетрично до тексту. Назва та слово «Таблиця» починаються з великих літер.

Якщо рядки або графи таблиці виходять за межі формату сторінки, таблицю поділяють на частини, розміщуючи одну частину під іншою або переносячи частину таблиці на наступну сторінку, при чому її головка та боковик повторюється у кожній частині таблиці.

При поділі таблиці на частини допускається її головку або боковик замінити відповідно номерами граф чи рядків, нумеруючи їх арабськими цифрами у першій частині таблиці. Слово «Таблиця __» вказують один раз справа над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть: «Продовження таблиці __» із зазначенням номера таблиці.

Таблицю розміщують після першого звернення до неї в тексті, так, щоб її можна було читати без повороту переплетеної магістерської роботи або з поворотом за стрілкою годинника.

Приклад побудови таблиці:

Таблиця (номер)

Назва таблиці 1.

Формули та рівняння. Формули та рівняння розташовуються безпосередньо після тексту, в якому на них посилаються, посередині рядка. Вище та нижче кожної формули має бути залишено не менше одного вільного рядка. Номер

формули або рівняння слід зазначати у круглих дужках на рівні формули у крайньому правому положенні на рядку.

Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів, що входять до формули чи рівняння, наводяться безпосередньо під формулою у тій послідовності, у якій вони наведені у формулі. Пояснення значення кожного символу слід давати з нового рядка. Перший рядок починають з абзацу словом «де» без двокрапки.

Цитування та посилання на використані літературні джерела. Для підтвердження власних аргументів посиланням на авторитетне джерело або для критичного аналізу того чи іншого друкованого твору слід наводити цитати. Науковий етикет вимагає точно відтворювати цитований текст, бо найменше скорочення наведеного витягу може спотворити зміст, закладений автором.

Загальні вимоги до цитування такі:

а) текст цитати починається і закінчується лапками та наводиться в тій граматичній формі, в якій він поданий у джерелі, зі збереженням особливостей авторського написання;

б) цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту;

в) кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело.

Посилання в тексті магістерської роботи на джерела зазначається у кінці речення згідно з їхнім переліком у квадратних дужках, наприклад: «...у роботах [1-7]...». Якщо використовуються відомості, матеріали з монографій, оглядових статей, інших джерел з великою кількістю сторінок, тоді в посиланні необхідно точно вказати номери сторінок, ілюстрацій, таблиць, формул з джерела, на які є посилання в магістерській роботі. Наприклад: «... [26, с. 37]».

Список використаних джерел. Відомості про джерела, включені до списку, необхідно давати відповідно до вимог міжнародних і державного стандартів з обов'язковим наведенням назв праць. Зокрема потрібну інформацію можна одержати з таких стандартів: ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання».

Додатки. Додатки оформлюються як продовження магістерської роботи на наступних її сторінках та розміщуються у порядку появи і посилань у тексті магістерської роботи. Якщо додатки оформлюються на наступних сторінках магістерської роботи, кожен з них починають з нової сторінки, їм дають заголовки, надруковані угорі малими літерами з першої великої симетрично стосовно тексту сторінки. Праворуч над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток __» і велика літера, що позначає додаток.

Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Ґ, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ь. Один додаток позначається як додаток А. Нумерація додатків здійснюється в межах кожного розділу. Узагальнені вимоги до оформлення магістерських кваліфікаційних робіт наведено в додатку. К.

7. Підготовка відгуку керівника та рецензії для надання допуску до захисту магістерської роботи

Завершену кваліфікаційної магістерську роботу здобувач подає керівникові для перевірки та підготовки відгуку на неї (додаток Л).

Відгук керівника на кваліфікаційної магістерську кваліфікаційну роботу висвітлює рівень використання здобувачем: теоретичних знань для розв'язання задач дослідження; аналіз методики дослідження; оцінку якості вирішення завдань дослідження; аналіз та оцінку запропонованих пропозицій дослідника; участь у науково-дослідній роботі впродовж навчання в університеті; можливість використання пропозицій магістра в практиці роботи суб'єкта господарювання та наявність професійних навичок по спеціальності; відношення до виконання роботи, інформацію про недоліки роботи, загальні висновки та оцінку кваліфікаційної магістерської роботи. Керівник оцінює магістерську кваліфікаційну роботу записом: «Рекомендується до захисту», а в разі негативної оцінки – «До захисту не рекомендується». У випадку негативного висновку щодо допуску студента магістратури до захисту, це питання виноситься на розгляд засідання кафедри за участю керівника. Кожна кваліфікаційна робота

направляється на внутрішню рецензію на суміжну кафедру у відповідності до розпорядження декана факультету (директора ННІ) (додаток М). До рецензування залучаються провідні науково педагогічні працівники НУБіП України. Для здобувачів освіти, які навчаються без відриву від виробництва, рецензентом може бути фахівець підприємства, установи, організації тощо, де працює здобувач. Коло наукових та фахових інтересів рецензентів має відповідати тематиці магістерської роботи.

Рецензія подається у письмовому вигляді, в довільній формі і має містити такі складові: визначення значення теми кваліфікаційної магістерської роботи для практики та її актуальності; аналіз відповідності зміст кваліфікаційної магістерської роботи її меті та завданням; визначення глибини висвітлення здобувачем реального стану справ у відповідній галузі; висновки щодо використання в кваліфікаційній магістерській роботі сучасних емпіричних і теоретичних методів дослідження; позитивні сторони кваліфікаційної магістерської роботи та її недоліки, інші питання на розсуд рецензента; оцінку загальних вражень від кваліфікаційної магістерської роботи (оформлення, стиль і грамотність викладання тощо); висновок і рекомендацію щодо можливості допущення кваліфікаційної магістерської роботи до захисту і, за бажанням, може бути висловлено зауваження та думку про оцінку магістерської роботи за чотирибальною системою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Рецензент має підписати рецензію із зазначенням свого прізвища, імені, по батькові, місця роботи і посади, яку займає.

Завершена магістерська кваліфікаційна робота, підписана автором, разом з відгуком керівника та рецензією подається на випускову кафедру, де проводиться її попередній захист. За результатами засідання кафедри складається протокол.

Здобувач, у якого кваліфікаційна магістерська робота не відповідає вимогам щодо змісту та оформлення, підготовлена без дотримання затвердженого плану, не містить матеріалів конкретного дослідження, обґрунтованих пропозицій, містить академічний плагіат, не має відгуку, рецензії, до захисту не допускається.

8. Розроблення презентаційних матеріалів для захисту магістерської кваліфікаційної роботи

При розробці презентації необхідно дотримуватись таких вимог: тривалість доповіді 6-10 хв.; максимальна кількість слайдів не повинна перевищувати 15; текстовий матеріал подається у схемах та організаційних діаграмах, числовий – у таблицях, діаграмах (графік – демонстрація змін у часі, діаграма); демонстрація відношення частини до цілого, гістограма – демонстрація порівнянь); матеріал підкріплений графічними зображеннями та відеофрагментами; дотримана логіка викладу та грамотність; текст легко читається (мінімальний розмір шрифту 20, напівжирний); шаблон оформлення однаковий для всіх слайдів презентації; дотримується контраст між текстом, фоном і графікою.

9. Проведення публічного захисту магістерської кваліфікаційної роботи

Для захисту кваліфікаційних магістерських робіт щорічно створюється екзаменаційна комісія, до складу якої входять голова та члени комісії згідно Положення про екзаменаційні комісії НУБІП України.

Здобувачі, які навчаються в академічних групах з викладанням ряду дисциплін англійською мовою, та студенти-іноземці можуть виконувати кваліфікаційну роботу англійською мовою з обов'язковим написанням реферату до роботи українською мовою. До складу екзаменаційної комісії із захисту таких робіт повинні входити НПП, які вільно володіють англійською мовою. Здобувач вищої освіти, який виконав кваліфікаційну роботу англійською мовою, публічно захищає її перед ЕК англійською мовою. Захист комплексної кваліфікаційної роботи, як правило, планується проводити на відкритому засіданні ЕК, при чому здобувачу, який захищається першим, доручається доповісти як про загальну частину кваліфікаційну роботу так і про індивідуальну частину зі збільшенням (за необхідності) часу на доповідь.

Усі здобувачі, які виконували комплексну кваліфікаційну роботу, повинні бути повною мірою обізнані із загальною частиною кваліфікаційної роботи та готові до запитань членів ЕК не тільки з індивідуальної, а й із загальної частини кваліфікаційної роботи. Перед захистом здобувач зобов'язаний ознайомитися з відгуком і рецензією, проаналізувати їх та підготувати відповіді на зауваження. Безпосередньо на захист студент готує доповідь, презентацію та за потреби ілюстративний матеріал у вигляді таблиць, рисунків, які унаочнюють результати дослідження, основні висновки, узагальнення й пропозиції, що містяться у роботі. Рекомендується розробляти мультимедійні форми презентації результатів досліджень в порядку, наведеному вище. Захист магістерських кваліфікаційних робіт проводиться на відкритому засіданні ЕК за участю не менше двох третин її складу за обов'язкової присутності голови комісії і передбачає доповідь випускника магістратури, яка структурно будується у послідовності від актуальності теми дослідження до висновків і пропозицій.

Перед початком захисту магістерських кваліфікаційних робіт деканат факультету подають до ЕК такі документи: зведену відомість про виконання здобувачами навчального плану та отримані ними оцінки; магістерську кваліфікаційну роботу здобувача та постерну презентацію у формі додатку до роботи; відгук керівника магістерської кваліфікаційної роботи; рецензію на магістерську роботу спеціаліста відповідної кваліфікації; довідки підприємств, установ і організацій про дозвіл на використання їх матеріалів при підготовці магістерської кваліфікаційної роботи (за наявності); довідки або акти про впровадження наукових досліджень, листи-замовлення підприємств на виконання магістерської кваліфікаційної роботи (за наявності); довідку про перевірку кваліфікаційної магістерської роботи на плагіат; копії публікацій здобувачів тощо; витяг з протоколу засідання комісії з академічної доброчесності факультету/ННІ щодо допуску здобувачів до захисту магістерської кваліфікаційної роботи; витяг із засідання випускової кафедри щодо участі здобувача у постерній презентації та результатів проведення попереднього захисту.

До ЕК можуть бути подані також інші матеріали, що характеризують наукову та практичну цінність виконаної роботи.

До захисту не допускаються студенти магістратури, які не виконали навчальний та індивідуальний плани роботи і на момент подання до захисту кваліфікаційної магістерської роботи мають академічну заборгованість.

Дата захисту визначається розкладом роботи ЕК, що затверджується ректором університету і доводиться деканом економічного факультету до відома голови, членів ЕК та здобувачів за два тижні до дня початку роботи ЕК.

Процедура захисту кваліфікаційної роботи складається з:

короткого повідомлення автора з демонстрацією презентації (визначається мета, зміст, наукова та практична цінність роботи, питання, винесені на захист, та результати магістерської роботи); відповідей на запитання членів ЕК;

відповідей на зауваження рецензента; підведення підсумків захисту кваліфікаційної магістерської роботи (додається оцінка магістерської роботи кожного випускника магістратури за стобальною шкалою).

Процедура захисту магістерської кваліфікаційної роботи протоколюється секретарем комісії.

Рішення ЕК щодо оцінки знань, виявлених при підготовці та захисті кваліфікаційної магістерської роботи, а також про присвоєння здобувачу ступеня вищої освіти магістра та видачу йому документа про освіту приймається на закритому засіданні ЕК відкритим голосуванням, звичайною більшістю голосів членів комісії, які брали участь у засіданні.

При однаковій кількості голосів голос голови ЕК є вирішальним.

Загальна кількість балів за кожним із предметів експертної оцінки, наведених в табл. 9.1, визначає результати захисту кваліфікаційної магістерських робіт за 100-бальною шкалою.

Вони переводяться у національні оцінки за чотирибальною шкалою: «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» та оцінки ЄКТС згідно з табл. 9.2 орієнтовно для зразку.

Співвідношення між національними та ЄКТС оцінками і результатами захисту кваліфікаційної магістерської роботи за 100-бальною шкалою

Оцінка національна	Результат захисту магістерської роботи, бали
Відмінно	90-100
Добре	74-89
Задовільно	60-73
Незадовільно	01-59

Якщо захист кваліфікаційної магістерської роботи не відбувся з поважних причин (здобувач має подати відповідні документи), ректор НУБіП України може продовжити термін його навчання до наступного терміну роботи ЕК із захистом магістерських робіт, але не більше ніж на один рік.

Незалежно від причин, повторний захист магістерської роботи в той же рік не допускається.

Результати захисту кваліфікаційної магістерської роботи оголошуються у день захисту після оформлення протоколів засідання ЕК.

Здобувач, який при захисті магістерської кваліфікаційної роботи отримав незадовільну оцінку, відраховується з університету і йому видається академічна довідка. За ним залишається право бути повторно допущеним до захисту кваліфікаційної роботи протягом наступних трьох років.

Повторно кваліфікаційна магістерська робота виконується за наявності заяви студента (слухача) магістратури про допуск до захисту, дозволу ректора НУБіП України і рішення випускової кафедри про затвердження теми кваліфікаційної роботи і призначення керівника.

Таблиця 9.2

Рекомендовані критерії оцінки якості кваліфікаційних магістерських робіт *

Критерії	Предмет експертної оцінки	Максимальна кількість балів
Актуальність теми дослідження	новизна постановки проблеми, обґрунтованість актуальності теми;	4
	постановка завдань дослідження;	6
	відповідність теми напряму підготовки фахівця;	2
	відповідність плану (змісту) роботи її темі;	2
	наявність замовлення на тему від підприємства;	2
	Разом за критерієм	14
Ступінь науковості	оцінка накопиченого вітчизняного і зарубіжного теоретичного та практичного досвіду з питань дослідження;	15
	наявність елементів наукової новизни та ступінь їх обґрунтованості;	15
	логічність викладу матеріалу та побудови роботи;	3
	повнота та обґрунтованість висновків за результатами дослідження;	7
	Разом за критерієм	40
Інформаційно-методичне та програмне забезпечення	використання адекватних темі дослідження джерел інформації та її обробка;	5
	використання статистичних матеріалів та їх оцінка;	5
	застосування сучасних програмних продуктів;	5
	Разом за критерієм	15
Практична значущість, апробація результатів дослідження	рівень реальності та аргументованість розробок і пропозицій, можливість їх використання;	6
	апробація і впровадження результатів дослідження (наявність довідки про впровадження);	6
	наявність публікацій за результатами дослідження та участь у наукових конференціях;	6
	обґрунтування економічного або соціального ефекту від впровадження результатів дослідження;	10
	Разом за критерієм	28
Оформлення роботи	Відповідність загальноприйнятим стандартам оформлення	3
РАЗОМ		100

Джерело: Складено за матеріалами «Положення про підготовку і захист магістерської кваліфікаційної роботи у Національному університеті біоресурсів і природокористування України введеного в дію наказом 1117 від 01.10.2025 р.

Додаток А

Декану факультету (Директору ННІ) _____

_____

_____

(прізвище, ім'я, по батькові)
студента курсу, групи

_____

спеціальності

_____

освітньої програми
освітнього ступеня “Магістр”

_____

(прізвище, ім'я, по батькові студента)

ЗАЯВА

Прошу закріпити мене для написання кваліфікаційної магістерської роботи за кафедрою

_____

та призначити керівником _

Тема роботи: _____

_____

_____

_____

_____

_____

“__”__20__р. Підпис _____

ПОГОДЖЕНО

“_____”_____20__р.

Декан факультету (Директор ННІ) _____

(підпис)

_____

(ПІБ)

Завідувач кафедри

_____

(підпис)

_____

(ПІБ)

**Керівник
магістерської
кваліфікаційної роботи**

_____

(підпис)

_____

(ПІБ)

Примітка: прізвище, ім'я, по батькові студента, тема магістерської роботи вказуються українською та англійською мовами.

МАГІСТЕРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

ПЕТРЕНКО НАТАЛІЇ ПЕТРІВНИ

Наказ НУБіП України 585 «С». 15.10.2024

2025 р.

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Факультет (ННІ) _____

УДК

ПОГОДЖЕНО
Декан факультету (Директор ННІ)

ДОПУСКАЄТЬСЯ ДО ЗАХИСТУ
Завідувач кафедри

_____
(назва факультету (ННІ))

_____
(назва кафедри)

_____
(підпис) (ПІБ)
“ ” _____ 20__ р.

_____
(підпис) (ПІБ)
“ ” _____ 20__ р.

МАГІСТЕРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему _____

_____ Спеціальність _

(код і назва)

Освітня програма _____

(назва)

Орієнтація освітньої програми _____

(освітньо-професійна або освітньо-наукова)

Гарант освітньої програми

_____
(науковий ступінь та вчене звання) (підпис) (ПІБ)

Керівник магістерської кваліфікаційної роботи

_____
(науковий ступінь та вчене звання) (підпис) (ПІБ)

Виконав

_____
(підпис) (ПІБ студента)

КИЇВ – 2025

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Факультет (ННІ) _____

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри _____

(науковий ступінь, вчене звання) (підпис) (ПШБ)

“ _____ ” _____ 20__ року

**З А В Д А Н Н Я
ДО ВИКОНАННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ
СТУДЕНТУ**

(прізвище, ім'я, по батькові)

Спеціальність _____

(код і назва)

Освітня програма _____

(назва)

Орієнтація освітньої програми _____

(освітньо-професійна або освітньо-наукова)

Тема магістерської кваліфікаційної роботи _____

затверджена наказом ректора НУБіП України від “ _____ ” _____ 20__ р. №_

Термін подання завершеної роботи на кафедру _____

(рік, місяць, число)

Вихідні дані до магістерської кваліфікаційної роботи _____

Перелік питань, що підлягають дослідженню:

1. _____

2. _____

3. _____

Перелік графічного матеріалу (за потреби) _____

Дата видачі завдання “ ___ ” _____ 20__ р.

Керівник магістерської кваліфікаційної роботи _____

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Завдання прийняв до виконання _____

(підпис)

(прізвище та ініціали студента)

ПАМ'ЯТКА СТУДЕНТУ (СЛУХАЧУ)

ЩОДО ЗАГАЛЬНИХ ВИМОГ ДО ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ МАГІСТЕРСЬКИХ РОБІТ

Зміст записів	Норма
Організаційні вимоги	
1. Дата підготовки наказів на затвердження тем і призначення керівників	Не пізніше другого місяця з моменту зарахування студентів (слухачів) на навчання до магістратури
2. Затвердження завдання і плану роботи	Після затвердження теми – протягом десяти днів
Технічні вимоги	
1. Оформлення роботи	Брошурування у тверду обкладинку
2. Обсяг роботи, сторінок	Комп'ютерний набір – до 80 стор. разом із додатками
Зміст роботи (в сторінках чи у відсотках від усього обсягу)	
Вступ	до 5 стор.
Розділ 1. (теоретичний)	15-30 %
Розділ 2. (аналіз предмету дослідження)	35-40 %
Розділ 3. (результати досліджень)	35-40 %
Висновки	до 5 стор.
Список використаних джерел	не менше 50 найменувань
<p>Додатки</p> <p>На окремому аркуші – слово “Додатки”.</p> <p>Перелік додатків нумерується літерами українського алфавіту за винятком літер: Г, І, Є, І, Й, О, Ч, Ь.</p> <p>Нумерація додатків здійснюється в межах кожного розділу: перший розділ: А.1, А.2, А.3 та ін.; другий розділ: Б.1, Б.2, Б.3 та ін.; третій розділ: В.1, В.2, В.3 та ін. При посиланні на додаток у тексті зазначається: дод. А.1.</p>	
Оформлення тексту	
<p>1. Розділи і підрозділи повинні мати заголовки і нумеруватися арабськими цифрами. Структурні елементи «ЗМІСТ», «ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ», «ВСТУП», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» не нумерують. Решта розділів нумеруються наступним чином: «РОЗДІЛ 1». Заголовки розділів розміщують по центру на наступному рядку великими літерами, підрозділів – з абзацного відступу малими літерами. Відстань між заголовком і текстом має становити один рядок (3 мм), між попереднім текстом і наступним заголовком має бути не менше ніж два рядки (6 мм). Відстань між рядками заголовка приймають такою, як у тексті.</p>	
2. Шрифт для комп'ютерної	14

верстки	
3. Інтервал	1,5
4. Кількість рядків на сторінці	29
Поля на сторінці (не менше)	
1. Комп'ютерна верстка	Верхнє – 20 мм Нижнє – 20 мм Ліворуч – 30 мм Праворуч – 10 мм
2. Нумерація сторінок цифрою	Правий верхній кут без рисок і крапок
3. Початок нумерації	З другої сторінки вступу цифрою 4
4. Нумерація таблиць	Послідовно за кожним розділом: 2.1; 2.2; 2.3 і т.д. Розміщення – праворуч на сторінці над назвою таблиці Приклад: Таблиця 1.1 Назва...
5. Нумерація рисунків	Послідовно за кожним розділом (внизу) під рисунком: 2.1; 2.2; 2.3 і т.д. Приклад: Рис. 1.1. Назва...
6. Посилання в тексті	У разі необхідності: дод. А.1; табл. 2.1; рис. 2.1 При повторному посиланні – див. дод. А.1; див. табл. 2.1; див. рис. 2.1
7. Посилання в тексті на літературні джерела	[14] джерело із списку літератури, [14, с.45-46], якщо в тексті вказана дослівно теза чи якісь показники
Технологічні вимоги	
Зміст записів	Норма

Комплект роботи:

1. Картка кваліфікаційної магістерської роботи.
2. Титульний аркуш.
3. Завдання до виконання кваліфікаційної магістерської роботи.
4. Реферат
5. Зміст.
6. Перелік умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів (за необхідності).
7. Вступ.
8. Основна частина.
9. Охорона праці (за необхідності).
10. Висновки.
11. Список використаних джерел.
12. Додатки.

Не підшиваються, але вкладаються в конверт, який наклеюється до обкладинки магістерської роботи:

1. Індивідуальний навчальний план студента (слухача) магістратури;
2. Відгук керівника кваліфікаційної роботи (висвітлює рівень використання теоретичних знань для розв'язання завдань дослідження; аналізує методiku дослідження; оцінює якість вирішення завдань дослідження; аналізує та оцінює запропоновані заходи; зазначає тривалість роботи студента (слухача); виконання календарного плану роботи; участь у науково-дослідній роботі впродовж навчання в університеті; можливість використання пропозицій та рекомендацій студента (слухача) на практиці, наявність професійних навичок за спеціальністю; відношення студента (слухача) до виконання роботи, оцінює магістерську роботу);
3. Рецензія (визначається значимість теми магістерської роботи для практичного застосування, її актуальність; аналізується відповідність змісту магістерської роботи її завданням; глибина висвітлення студентом (слухачем) магістратури реального стану справ у відповідній галузі; робляться висновки щодо використання у магістерській роботі сучасних методів дослідження, методичних підходів, елементів наукової новизни; висвітлюються позитивні сторони магістерської роботи та її недоліки; оцінюються загальні враження від магістерської роботи (оформлення, стиль і грамотність викладання тощо); робиться висновок і рекомендація щодо можливості допущення магістерської роботи до захисту; висловлюються зауваження та думка про оцінку магістерської роботи за чотирибальною системою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та про присвоєння певної кваліфікації).

Додатково оформлюється в окремі папки з файлами ілюстративний матеріал до доповіді для кожного члена ЕК та самого доповідача.

Термін виконання роботи	У терміни, визначені вимогами та завданням, а саме, повна готовність – за 10 днів до початку роботи ЕК
Дата і місце підпису роботи автором	На титульній сторінці роботи
Допуск до захисту	На титульній сторінці кваліфікаційної магістерської роботи підписи: 1) керівника магістерської роботи; 2) завідувача випускової кафедри; 3) декана факультету (директора ННІ)

ВІДГУК

на кваліфікаційну роботу студента здобувача кафедри

факультету (ННІ) _____

Національного університету біоресурсів і природокористування України

(прізвище, ім'я та по батькові)

на тему: _____

подану на здобуття ступеня вищої освіти «Магістра» за спеціальністю _____

“ ____ ” ____ 20____.р

Керівник магістерської кваліфікаційної роботи:

(посада, науковий ступінь, вчене звання)

(підпис)

(прізвище, ім'я та по батькові)

ФОРМА ОПИСУ РОБОТИ МАГІСТРА

I. Кваліфікаційна магістерська робота (папка IvanovAI_2020):

1. Робота (Ivanov.doc)
2. Реєстраційна форма (Ivanov_Forma.doc)
3. Додатки (рецензії, схеми, програмний код, акти впровадження тощо) –

подаються окремими файлами в zip-архіві. Реєстраційна форма

Назва поля	Зміст поля
Назва роботи	
УДК	
Автор(ПІБ)	
Дата (рік, місяць, день)	
Факультет (ННІ)	
Кафедра (шифр, назва)	
Спеціальність	
Освітня програма	
Орієнтація освітньої програми (освітньо-професійна чи освітньо-наукова)	
Форма навчання	
Тема магістерської роботи	
Керівник (ПІБ, наукова ступінь, вчене звання)	
Консультант (якщо є)	
Ключові слова (до 10 слів)	
Анотація (до 300 символів) □□	
Необов'язкові поля	
Назва поля	Ім'я файлу
Перелік додаткових матеріалів	.doc
Архів додаткових матеріалів	.zip
Форма подання переліку додаткових матеріалів	
Назва поля	Ім'я файлу в архіві
Презентація	.pps

подається одночасно з магістерською роботою в електронному та паперовому вигляді, підписана керівником магістерської роботи;
готує керівник магістерської роботи.

Керівник кваліфікаційної магістерської роботи _____

(підпис)

(ПІБ)

Навчальне видання

Наталія Вдовенко

Наталія Попрозман

Марина Павленко

Методичні вказівки для підготовки та захисту магістерської кваліфікаційної роботи» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
ОПП «Міжнародна економіка» спеціальності
С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини» галузі знань
С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»

За авторською редакцією.

Підписано до друку 16.12.25.

Формат 60x84 1 /16.

Ум.друк.арк. 2,6

Наклад 50 пр.

Зам № 250870

Віддруковано у редакційно-видавничому відділі НУБіП України

вул. Героїв Оборони, 15, Київ, 03041

тел.: 527 81 55